

PROVINCIE ■ UTRECHT

JAARPLAN 2022 AGENDA VITAAL PLATTELAND

JAARPLAN AGENDA VITAAL PLATTELAND 2022

DATUM	17 januari 2022
VERSIE	D1.0
DOCUMENT NUMMER	823A0B42
NAAM PROGRAMMA	Agenda Vitaal Platteland, Jaarplan 2022
NAAM BESTUURLIJKE OPDRACHTGEVER	Hanke Bruins Slot
NAAM AMBTELIJKE OPDRACHTGEVER	Willemijn Hack
NAAM PROGRAMMAMANAGER	Gerda Jager
STATUS	Definitieve versie

VERSIEBEHEER

Versie	Datum	Auteur	Wijzigingen
C0.1	15-11-2021	Verweij	1 ^e concept
C0.2	15-12-2021	Verweij	2 ^e concept, versie PO Landelijk Gebied
C0.3	20-12-2021	Verweij	3 ^e concept inclusief aanpassingen PO Landelijk Gebied
D1.0	17-01-2022	Jager	Definitieve versie

Inhoud

1.	Aanleiding en achtergrond	5
2.	Doelenstructuur en afbakening	5
3.	Opgaven voor de Agenda Vitaal Platteland 2022	5
3.1.	Natuur, water en bodem	5
	Uitvoeren herstelmaatregelen Natura 2000-gebieden	5
	Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland (buiten Natura 2000-gebieden)	7
	Realisatie groene contour	9
	Verbinden van natuurgebieden	9
	Aanleg kleine landschapselementen	10
	Beleefbare natuur	10
	Programma natuur	11
3.2.	Landschap	11
3.3.	Cultureel Erfgoed	11
3.4.	Landbouw	12
	Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) / Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)	12
	Plattelandscoaches	14
	Landbouw en milieu (LaMi)	14
	Landbouwstructuurversterking	15
	Vrijkomende agrarische bebouwing	15
3.5.	Recreatie	16
	Wandelroutenetwerk Utrecht Oost	16
	Optimaliseren routenetwerken	16
	Recreatiebanken	17
	Recreatie om de Stad Utrecht	17
3.6.	Leefbaarheid en kleine kernen	17
	Snel internet	18
	Bijdrage aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied	18
3.7.	Gelieerde opgaven	18
	Uitvoeringsprogramma bodemdaling 2020-2023	18
	Gebiedsgerichte aanpak stikstof	18
	Programma Energietransitie 2020-2025	19
4.	Werkwijze	20
4.1.	Instrumenten	20
	Grond	20
	Subsidies	20
4.2.	Organisatie	21
4.3.	Samenwerking met de AVP-Gebiedscommissie Utrecht West	21
	Samenwerking Utrecht Oost	22

4.4.	Afhankelijkheden	22
4.5.	Besturing en beheersing.....	23
4.6.	Financiering.....	24
4.7.	Risicomanagement.....	24
4.8.	Communicatie	25

1. Aanleiding en achtergrond

Vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) geven we uitvoering aan het behouden en versterken van natuur en landschap, verduurzaming van de landbouw en dragen we zorg voor een vitaal en (be)leefbaar landelijk gebied. Het programma AVP is gestart in 2007. In de Kaderdocumenten AVP 2007-2013 (beëindigd in 2011) en AVP 2012-2015 zijn de kaders voor het programma vastgelegd. Binnen deze kaders is het Meerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland 2016-2019 opgesteld. Sinds 2020 wordt het programma jaarlijks met een jaar verlengd in afwachting van de uitvoeringsstrategie landelijk gebied. De doelen en opgaven in dit Jaarplan zijn overgenomen uit het Programmaplan AVP 2016-2019.

Voorliggend Jaarplan AVP 2022 geeft inzicht in:

1. De opgaven (doelen) vanuit de beleidsthema's
2. De beschikbare middelen en financieringsvormen (Provincie, Europa, Rijk, derden) die worden ingezet in 2022.
3. De organisatie binnen AVP, waaronder de sturingsfilosofie en de werkwijze.

In de Doorkijk opgaven AVP naar 2027 staan de opgaven binnen het AVP uitgewerkt in de bredere maatschappelijke context en in samenhang met andere opgaven en ontwikkelingen binnen het landelijke gebied. In dit document wordt het doel per opgave samengevat weergegeven.

2. Doelenstructuur en afbakening

In AVP werken we op integrale wijze aan de diverse thema's die van belang zijn voor een vitaal platteland. Het gaat om de volgende thema's:

- Natuur, water en bodem
- Bodemdaling
- Landschap
- Cultureel erfgoed
- Landbouw
- Recreatie
- Leefbaarheid en kleine kernen

AVP is gericht op de uitvoering van eenmalige fysieke maatregelen in het landelijk gebied; het is dus een investeringsprogramma. Het begrip 'uitvoering eenmalige fysieke maatregelen' omvat overigens niet alleen het daadwerkelijk uitvoeren, maar ook de werkzaamheden die nodig zijn om de uitvoering voor te bereiden (onderzoek, ontwerp, bestek etc.) en te begeleiden (communicatie, afstemming, overdracht naar beheer etc.). Uitvoering kan door AVP worden opgepakt, maar ook door derde partijen. Binnen AVP wordt gewerkt met een gebiedsgerichte aanpak. Per projectgebied worden de opgaven geconcretiseerd in een projectopdracht en worden inbreng en rol van de verschillende gebiedspartijen vastgelegd.

3. Opgaven voor de Agenda Vitaal Platteland 2022

3.1. Natuur, water en bodem

Uitvoeren herstelmaatregelen Natura 2000-gebieden

Doel	Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Europese Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Volgens deze richtlijnen moeten lidstaten van de EU specifieke leefgebieden (habitats) en soorten beschermen om de biodiversiteit te behouden. Binnen het NNN in de provincie Utrecht liggen 10 Natura 2000-gebieden. De biodiversiteit in deze gebieden is erg hoog. De meeste Utrechtse Natura 2000 gebieden zijn gevoelig voor de huidige stikstofdepositie. In het aanwijzingsbesluit per Natura 2000-gebied is opgenomen welke begrenzing een gebied heeft en welke natuurdoelen er behouden moeten blijven.
------	--

Opgave	In programma's (beheerplannen) per Natura 2000-gebied is de realisatie van het behoud van de soorten en leefgebieden uitgewerkt. De uit te voeren herstelmaatregelen zijn in deze programma's concreet vastgelegd (omvang, frequentie, locatie). Een deel van deze herstelmaatregelen worden binnen het programma AVP uitgevoerd. Het gaat om de volgende gebieden en maatregelen: <table border="1"> <tr> <td>N2000 Binnenveld</td><td> - Afronden sanering van 2^e vuilstort aan de Ketelweg in januari 2022. - Vorbereiding inrichting De Hellen (in 2023) en de Agterbergse Hooilanden (in 2024) door Staatsbosbeheer. Maatregelen worden gefinancierd uit een SKNL-subsidie verstrekt in 2020. </td></tr> <tr> <td>N2000 Kolland & Overlangbroek</td><td> - Uitvoeren aanvullende hydrologische herstelmaatregelen in Oud-Kolland afhankelijk van uitkomsten onderzoek. </td></tr> <tr> <td>N2000 Oostelijke Vechtplassen (Utrechtse deel)</td><td> - Uitvoeren overgangsbeheer na inrichting - Aankoop gronden </td></tr> <tr> <td>N2000 Nieuwkoopse Plassen en De Haack (Utrechtse deel: Schraallanden langs de Meije)</td><td> - Opstellen voorlopig ontwerp voor inrichting van de NNN rondom het N2000-gebied en wijzigen van het bestemmingsplan. Begeleiden SKNL-aanvraag voor inrichting van gebied. </td></tr> <tr> <td>N2000 Rijntakken (Utrechts deel: Uiterwaarden Nederrijn)</td><td> <u>Lunenburgerwaard</u>: De natuurinrichting (60 ha inclusief 5 ha moerasbos) is november 2021 gestart en wordt volgens planning april 2022 afgerond. <u>Elster Buitenwaarden</u>: Uitvoering fase 2 inrichting Elster Buitenwaarden (120 ha). Volgens planning wordt de inrichting eind 2022 afgerond. </td></tr> <tr> <td>N2000 Uiterwaarden Lek</td><td> - Aankoop gronden aan de zuidkant van de Lek en opstellen inrichtingsplan voor deze gronden. - Optimalisatie graslandbeheer (7 ha) - Maatregelen tegen erosie De Horde en Willigen Langerak (aangevuld met de afslag in de Koekoekswaard en Achthovense waarden) </td></tr> <tr> <td>N2000 Zouweboezem</td><td> - Plaggen of afgraven en uitvoeren ontwikkelingsbeheer in polder Achthoven - Inrichten pioniersmoeras t.b.v. porseleinhoen - Aanvullende instandhoudingsmaatregelen voor de purperreiger. - Vergroten en opschonen van een 8-tal poelen. - Uitvoeren maatregelen ten behoeve van de zwarte stern - Opstellen herstelplan rietlanden - Aankoop grond </td></tr> </table> In de volgende N2000-gebieden ligt geen opgave voor de provincie Utrecht binnen het programma AVP of is de opgave al uitgevoerd: - Botshol - Eemmeer en zuidoever Gooimeer (Utrechts deel) - Lingegebied en Diefdijk-Zuid (Utrechts deel)	N2000 Binnenveld	- Afronden sanering van 2^e vuilstort aan de Ketelweg in januari 2022. - Vorbereiding inrichting De Hellen (in 2023) en de Agterbergse Hooilanden (in 2024) door Staatsbosbeheer. Maatregelen worden gefinancierd uit een SKNL-subsidie verstrekt in 2020.	N2000 Kolland & Overlangbroek	Uitvoeren aanvullende hydrologische herstelmaatregelen in Oud-Kolland afhankelijk van uitkomsten onderzoek.	N2000 Oostelijke Vechtplassen (Utrechtse deel)	- Uitvoeren overgangsbeheer na inrichting - Aankoop gronden	N2000 Nieuwkoopse Plassen en De Haack (Utrechtse deel: Schraallanden langs de Meije)	Opstellen voorlopig ontwerp voor inrichting van de NNN rondom het N2000-gebied en wijzigen van het bestemmingsplan. Begeleiden SKNL-aanvraag voor inrichting van gebied.	N2000 Rijntakken (Utrechts deel: Uiterwaarden Nederrijn)	<u>Lunenburgerwaard</u>: De natuurinrichting (60 ha inclusief 5 ha moerasbos) is november 2021 gestart en wordt volgens planning april 2022 afgerond. <u>Elster Buitenwaarden</u>: Uitvoering fase 2 inrichting Elster Buitenwaarden (120 ha). Volgens planning wordt de inrichting eind 2022 afgerond.	N2000 Uiterwaarden Lek	- Aankoop gronden aan de zuidkant van de Lek en opstellen inrichtingsplan voor deze gronden. - Optimalisatie graslandbeheer (7 ha) - Maatregelen tegen erosie De Horde en Willigen Langerak (aangevuld met de afslag in de Koekoekswaard en Achthovense waarden)	N2000 Zouweboezem	- Plaggen of afgraven en uitvoeren ontwikkelingsbeheer in polder Achthoven - Inrichten pioniersmoeras t.b.v. porseleinhoen - Aanvullende instandhoudingsmaatregelen voor de purperreiger. - Vergroten en opschonen van een 8-tal poelen. - Uitvoeren maatregelen ten behoeve van de zwarte stern - Opstellen herstelplan rietlanden - Aankoop grond
N2000 Binnenveld	- Afronden sanering van 2^e vuilstort aan de Ketelweg in januari 2022. - Vorbereiding inrichting De Hellen (in 2023) en de Agterbergse Hooilanden (in 2024) door Staatsbosbeheer. Maatregelen worden gefinancierd uit een SKNL-subsidie verstrekt in 2020.														
N2000 Kolland & Overlangbroek	Uitvoeren aanvullende hydrologische herstelmaatregelen in Oud-Kolland afhankelijk van uitkomsten onderzoek.														
N2000 Oostelijke Vechtplassen (Utrechtse deel)	- Uitvoeren overgangsbeheer na inrichting - Aankoop gronden														
N2000 Nieuwkoopse Plassen en De Haack (Utrechtse deel: Schraallanden langs de Meije)	Opstellen voorlopig ontwerp voor inrichting van de NNN rondom het N2000-gebied en wijzigen van het bestemmingsplan. Begeleiden SKNL-aanvraag voor inrichting van gebied.														
N2000 Rijntakken (Utrechts deel: Uiterwaarden Nederrijn)	<u>Lunenburgerwaard</u>: De natuurinrichting (60 ha inclusief 5 ha moerasbos) is november 2021 gestart en wordt volgens planning april 2022 afgerond. <u>Elster Buitenwaarden</u>: Uitvoering fase 2 inrichting Elster Buitenwaarden (120 ha). Volgens planning wordt de inrichting eind 2022 afgerond.														
N2000 Uiterwaarden Lek	- Aankoop gronden aan de zuidkant van de Lek en opstellen inrichtingsplan voor deze gronden. - Optimalisatie graslandbeheer (7 ha) - Maatregelen tegen erosie De Horde en Willigen Langerak (aangevuld met de afslag in de Koekoekswaard en Achthovense waarden)														
N2000 Zouweboezem	- Plaggen of afgraven en uitvoeren ontwikkelingsbeheer in polder Achthoven - Inrichten pioniersmoeras t.b.v. porseleinhoen - Aanvullende instandhoudingsmaatregelen voor de purperreiger. - Vergroten en opschonen van een 8-tal poelen. - Uitvoeren maatregelen ten behoeve van de zwarte stern - Opstellen herstelplan rietlanden - Aankoop grond														
Aanpak	Bovengenoemde maatregelen worden met prioriteit opgepakt.														
Indicatoren	Aantal herstelmaatregelen dat in de genoemde N2000-gebieden is uitgevoerd.														
Financiën	De middelen voor deze maatregelen zijn opgenomen bij de opgave voor het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast zijn middelen benodigd voor financiering van BIJ12, uitvoering van het Monitoringsplan van de PAS als onderdeel van het beheerplanen de voorbereiding van														

	gebiedsanalyses/beheerplannen. Hiervoor is in 2022 €4,5 miljoen geprogrammeerd, waarvan €1,95 miljoen voor sanering van de vuilstort Ketelweg.
--	--

Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland (buiten Natura 2000-gebieden)

Doel	Met de provinciale <u>Natuurvisie (2017)</u> en de <u>Realisatiestrategie Natuurvisie (2017)</u> is een ambitieus natuurbeleid vastgesteld. In Utrecht komen natuurwaarden voor die nationaal en internationaal van groot belang zijn. Het is onze ambitie en wettelijke verantwoordelijkheid deze natuurwaarden te beschermen en de kwaliteit te versterken. Hiermee dragen we ook zorg voor de Utrechtse biodiversiteit, waaronder onze aandachtsoorten. Om deze ambitie te realiseren en daarmee leefgebieden van de beschermde soorten veilig te stellen is ruimte nodig, in de vorm van een robuust netwerk van aaneengeschaalde natuurgebieden.
Opgave	Realisatie van het door ons vastgestelde Natuurnetwerk Nederland (NNN) volgens de afspraken van het Akkoord van Utrecht (2011). In het Akkoord van Utrecht (2011) is afgesproken om de omvang van het NNN te bepalen op ca. 31.500 ha. De geplande uitbreiding van het Utrechtse NNN is 1.570 hectare in de periode 2011-2027. Om dit doel te halen moeten we jaarlijks nieuwe natuur realiseren. Dit doen we door de functie van gronden aan te passen, bijvoorbeeld van landbouwgrond naar natuurground. Inmiddels hebben we 954 ha gerealiseerd (stand per 1 januari 2021, 61% van de opgave) en resteert er dus nog een opgave van 616 ha. Voor verwerving en functieverandering houden we een lineaire begroting aan van gemiddeld 125 ha per jaar. Verwerving en functieverandering vinden plaats op basis van vrijwilligheid, waardoor de resultaten fluctueren over de jaren. Naast verandering van functie moeten we de grond daarnaast ook inrichten en geschikt maken voor waardevolle natuur met een hoge biodiversiteit. Naast de genoemde 1.570 ha lag er sinds 2011 nog ongeveer 2.700 ha grond die we ook moesten inrichten. In totaal gaat het dus om 4.264 hectare. Hiervan is 1.852 hectare inmiddels ingericht (stand per 1 januari 2021, 43% van de opgave) zowel door de provincie als organisaties die terreinen beheren en particuliere terreineigenaren. Er resteert nog een taak van 2.412 hectare. We verwachten in 2022 300 hectare in te richten, o.a. met de inrichting van de Lunenburgerwaard, de Elster Buitenwaarden en Kamerik-Teylingens. De inrichting van de NNN koppelen we op een aantal locaties aan het realiseren van natuur- en boscompensatie. Deze compensatie wordt uitgevoerd vanwege uiteenlopende ruimtelijke ingrepen in de natuur en houtopstanden. Compensatie natuur wordt aangelegd op gronden die niet begrensd zijn als NNN. Deze natuur wordt vervolgens toegevoegd aan het NNN. Hoewel dit geen opgave is die binnen het AVP wordt opgepakt, maken we soms wel in afstemming met de natuur- en compensatiebank werk met werk door de planvorming en uitvoering van beide opgaven gezamenlijk aan te pakken wanneer de opgaven fysiek dicht bij elkaar liggen.

Aanpak	In 2022 worden de volgende gronden ingericht en geschikt gemaakt voor natuur: <table border="1"> <tr> <td>Bethunepolder</td><td>– Afronden regeling nadeelcompensatie en sloop schuur. Natuurinrichting in dit gebied is afgerond.</td></tr> <tr> <td>Ruimte voor de Lek</td><td>– Overleg m.b.t. resterende opgave functieverandering – Overdracht in 2021 ingerichte gronden aan eindbeheerder.</td></tr> <tr> <td>Natuurlijke uiterwaarden</td><td>– Uitvoeren gebiedsanalyse en opstellen voorkeursalternatieven voor de dijktrajecten Jaarsveld-Vreeswijk en Irenesluis-Culemborgs veer – Opstellen concept uitvoeringsplan voor de dijktrajecten Wijk bij Duurstede-Amerongen, Culemborg-Beatrixsluizen en Salmsteke-Schoonhoven</td></tr> <tr> <td>Wilnis Bovenlanden</td><td>– Uitvoeren overgangsbeheer</td></tr> </table>	Bethunepolder	– Afronden regeling nadeelcompensatie en sloop schuur. Natuurinrichting in dit gebied is afgerond.	Ruimte voor de Lek	– Overleg m.b.t. resterende opgave functieverandering – Overdracht in 2021 ingerichte gronden aan eindbeheerder.	Natuurlijke uiterwaarden	– Uitvoeren gebiedsanalyse en opstellen voorkeursalternatieven voor de dijktrajecten Jaarsveld-Vreeswijk en Irenesluis-Culemborgs veer – Opstellen concept uitvoeringsplan voor de dijktrajecten Wijk bij Duurstede-Amerongen, Culemborg-Beatrixsluizen en Salmsteke-Schoonhoven	Wilnis Bovenlanden	– Uitvoeren overgangsbeheer
Bethunepolder	– Afronden regeling nadeelcompensatie en sloop schuur. Natuurinrichting in dit gebied is afgerond.								
Ruimte voor de Lek	– Overleg m.b.t. resterende opgave functieverandering – Overdracht in 2021 ingerichte gronden aan eindbeheerder.								
Natuurlijke uiterwaarden	– Uitvoeren gebiedsanalyse en opstellen voorkeursalternatieven voor de dijktrajecten Jaarsveld-Vreeswijk en Irenesluis-Culemborgs veer – Opstellen concept uitvoeringsplan voor de dijktrajecten Wijk bij Duurstede-Amerongen, Culemborg-Beatrixsluizen en Salmsteke-Schoonhoven								
Wilnis Bovenlanden	– Uitvoeren overgangsbeheer								

	– Inrichting van een tweetal percelen
Groot Wilnis-Vinkeveen	– Natuurinrichting in deelgebieden Grote Sniep, Kamerik-Teylingens en het Gagelgebied
Marickenland	– Start inrichting deelgebied 1 inclusief natuurspeelplaats. – Aankoop gronden.
Groot Mijdrecht Noord-oost	– Voorbereiden omklap camping De Wilgenborgh – Aankoop gronden – Aanbesteding 1^e fase moerasblok 1
Polder Mijnden	– Opstellen inrichtingsschets in samenspraak met Staatsbosbeheer (incl. vaststellen natuurambitie) – Beschikbaar stellen financiering voor inrichting via SKNL.
Lingegebied (bij Diefdijk)	– Aankoop grond bij Diefdijk en opstellen inrichtingsplan voor deze gronden.
Autenasekade	– Opstellen inrichtingsplan 30 ha inclusief bos- en natuurcompensatie. – Start uitvoering najaar. – Verwerven gronden Waterschap
Kromme Rijngebied	– Inrichten 4 kleinere deelgebieden langs de Kromme Rijn (eind 2022) – Opstellen vervolgstategie realisatie van ruim 20 ha NNN gelegen binnen particulier eigendom (deelgebied Overlangbroek). – Inrichting natuur in eigendom bij Staatsbosbeheer (deelgebied Overlangbroek) (via SKNL-subsidie)
Groenraven Oost	– <u>Voorveldse Polder</u>: Voortzetten en afronden natuurinrichting (14 ha) – <u>Natuurverbinding Amelisweerd-Nieuw Wulven</u>: functieverandering en inrichting nieuwe natuur (6 ha) en verkoop Sedumterrein (noordzijde). Opstellen plan van aanpak voor verbreding natuurverbinding en borging beheer (zuidzijde).
Utrechtse Heuvelrug	– Start aanleg ecoduct N226 – Opstellen definitief ontwerp voor verbinding tussen ecoduct en Leersumse veld.
Eemland	– Voortzetten ontwikkelbeheer rietland
Stoutenburg	– Opstellen projectopdracht en projectplan voor realisatie van de NNN in dit gebied.
Convenanten Vallei Zuid-West	– Ontwikkeling herbegrensde NNN. – Afronding convenant De Boom
Overige NNN	– Contact leggen met alle grondeigenaren voor realisatie functieverandering NNN. .
Daarnaast wordt in 2022 specifiek ingezet op een aantal maatregelen om de realisatie van de opgave functieverandering te versnellen: 1. Systematische benadering van eigenaren, gebruikers en bewoners. 2. Systematisch per gebied de begrenzing van het NNN optimaliseren/ aanpassen. 3. Het stimuleren en faciliteren van inzet van derde partijen voor realisatie van de natuuropgave. Deze acties zijn nader uitgewerkt in het Actieplan Natuurrealisatie.	
Indicatoren	– Er is eind 2022 125 ha van functie veranderd. – Er is eind 2022 300 hectare nieuwe natuur is ingericht.

	Deze indicatoren zijn net als afgelopen jaar lineair ingepland. Tegelijk met de verkenning naar een meerjarig investeringsprogramma (MIP) natuur zal ook worden bekeken in hoeverre een realistischere inschatting en een meerjarige verwachting is te geven.
Financiën	Voor bovenstaande opgaven is in totaal €14 miljoen benodigd in 2022. Dit bedrag wordt ingezet voor realisatie functieverandering, inrichting en proceskosten. Daarnaast is €1 miljoen opgenomen voor de subsidieregeling bedrijfsverplaatsing.

Realisatie groene contour

Doel	Met het <u>Instrumentenkader uitvoering groene contour (2021)</u> zijn de instrumenten voor realisatie van groene contour opgenomen. Realisatie van de Groene contour is nodig om het natuurnetwerk voldoende robuust te maken. We streven ernaar dat in 2040 3.000 ha Groene contourgebied deel uitmaakt van het NNN, waaronder de gebieden die nu al als Groene contour op kaart zijn aangewezen. De nieuwe natuur in de Groene contour wordt toegevoegd aan het NNN en krijgt dezelfde bescherming als het NNN. Groene contour gebieden zijn ecologisch ingericht en worden waar mogelijk met agrarisch medegebruik natuurvriendelijk beheerd. Onderscheid met de hierboven genoemde opgave voor uitbreiding van de NNN is dat realisatie van groene contour ook kan plaatsvinden met gedeeltelijk behoud van de agrarische functie, bijvoorbeeld middels een kwalitatieve verplichting. Omvorming naar natuur is ook in de groene contour mogelijk, maar niet persé noodzakelijk. Bij realisatie van groene contour kan in sommige varianten ook de agrarische functie blijven bestaan.
Opgave	De opgave binnen het programma AVP beperkt zich tot realisatie van groene contour in de Uiterwaarden. Deze percelen (ca. 100 ha) worden volledig omgevormd naar agrarisch naar natuur. Natuurambitie is realisatie van het dynamische 'wilde rivier' natuurttype, een rivier en moeraslandschap.
Aanpak	Contact opnemen met de grondeigenaren in de uiterwaarden door externe adviseurs, om te bespreken of realisatie van natuur door eigenaar zelf mogelijk is of dat verwerving of ruiling een optie is. In de loop van 2022 komt er meer duidelijkheid over de mogelijkheden voor realisatie van deze opgave.
Indicatoren	5 tot 10 ha groene contour gerealiseerd in 2022.
Financiën	Voor realisatie van groene contour is in 2022 €3,11 miljoen begroot. In 2022 zijn vooralsnog geen middelen apart gezet voor realisatie van groene contour in de uiterwaarden.

Verbinden van natuurgebieden

Doel	Een van de doelen uit de provinciale Natuurvisie (2017) is het realiseren van groot en kleinschalige ecologische verbindingen ter versterking van het netwerk van aaneengeschakelde natuurgebieden. Leefgebieden van diersoorten worden daarmee weer verbonden, er ontstaat weer ecologische samenhang en soorten kunnen hun areaal vergroten. Ook zijn er minder aanrijdingen met dieren: veiliger voor automobilisten en beter voor de populatieontwikkeling van diersoorten. Zo blijven de omvang en genetische diversiteit van populaties op peil en zorgen we ervoor dat planten- en diersoorten in onze provincie duurzaam kunnen voortbestaan.
Opgave	Vanuit het programma AVP is er een opdrachtgevende rol richting het domein Mobiliteit voor aanleg van de faunapassages. Er is nog 1 faunapassage gepland (zie ook de webkaart): het ecoduct over de N226 op het traject tussen Leersum en de A12. Dit ecoduct vormt een ecologische verbinding tussen de landgoederen Maarsbergen en Kombos en verbindt daarmee het zuidelijke deel met het middendeel van de Utrechtse Heuvelrug.
Aanpak	In 2022 wordt de aanleg van het ecoduct over de N226 voorbereid en starten we met de aanleg. Oplevering van het ecoduct staat gepland voor 2023.
Indicatoren	Realisatie van 1 ecoduct in 2023.

Financiën	In 2022 en 2023 zal er naar verwachting ca. €6,1 miljoen worden besteed aan de aanleg van het eoduct. Deze uitgaven worden als investering opgenomen op de balans door het domein Mobiliteit. Daarnaast zal er €1,2 miljoen worden gesubsidieerd voor inrichting van natuur op de aangrenzende landgoederen. De subsidies zullen vanuit het Agenda Vitaal Platteland worden versterkt.
-----------	--

Aanleg kleine landschapselementen

Doel	Een van de doelen uit de provinciale Natuurvisie (2017) is het realiseren van groot en kleinschalige ecologische verbindingen. Groene dooradering van het landelijk gebied wordt gerealiseerd door kleine landschapselementen (KLE) aan te leggen ter vergroting van de biodiversiteit en versterking van het landschap.
Opgave	Stimulering aanleg en herstel van kleine landschapselementen.
Aanpak	– Opnieuw openstellen van subsidiemogelijkheden voor de aanleg van kleine landschapselementen voor de periode 2022 t/m 2024 voor de 4 agrarische collectieven. – Aanpak en activiteiten platform KLE continueren. – Ontwikkelen communicatiemateriaal.
Indicatoren	– In 2022 zijn er 90 nieuwe en herstelde kleine landschapselementen in de provincie Utrecht gerealiseerd.
Financiën	Er is €800.000 begroot voor subsidiering in 2022 voor de periode 2022 t/m 2024.

Beleefbare natuur

Doel	Het doel beleven en betrekken uit onze Natuurvisie (2017) is erop gericht om de participatie van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties te vergroten om zo het draagvlak voor de natuur en de positieve effecten die natuurbeleving geeft meer aandacht te geven.
Opgave	We continueren de vermaatschappelijking van natuur door bij te dragen aan o.a. het project Groen aan de buurt en geven ruimte nieuwe initiatieven.
Aanpak	Het openstellen van subsidiemogelijkheden voor bovengenoemde projecten via de Uitvoeringsverordening subsidie Agenda Vitaal Platteland.
Indicatoren	Er zijn 2 projecten gesubsidieerd.
Financiën	Er is € 100.000 begroot voor subsidiering van het project Groen aan de buurt en € 20.000 voor overige projecten in 2022. Voor de Voucherregeling Beleef en bewonder is in 2021 een tweejarige subsidie verstrekt en wordt in 2022 geen budget opengesteld.

Programma natuur

Het Rijk heeft op basis van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur (SPUK) €17,4 miljoen aan de provincie Utrecht ter beschikking gesteld voor de uitvoering van herstelmaatregelen in de jaren 2021-2023. Maatregelen die moeten bijdragen aan het realiseren van condities voor een gunstige of verbeterde staat van instandhouding van alle soorten en habitats onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Hierbij ligt de focus op de overbelaste stikstofgevoelige leefgebieden van soorten. Het merendeel van deze maatregelen wordt uitgevoerd door de terreinbeherende organisaties. Vooralsnog, in SPUK 1, zijn er geen maatregelen belegd binnen het Agenda Vitaal Platteland. In SPUK 2 gaan er mogelijk wel maatregelen bij AVP belegd worden, in het bijzonder bij maatregelen waarvoor functieverandering noodzakelijk is.

3.2. Landschap

De provincie Utrecht is een mooie provincie met zes bijzondere landschappen (Groene Hart, Eemland, Rivierengebied, Utrechtse Heuvelrug, Gelderse Vallei en de Waterlinies, waaronder de Stelling van Amsterdam). De provincie zet in op het behoud en actief ontwikkelen van landschappelijke kwaliteit en het beleefbaar maken van landschap en aardkundige waarden via haar ruimtelijk beleid en gebiedsontwikkelingen. Hierbij zijn zorgvuldig inpassen van nieuwe functies of uitbreiding daarvan, aanleg en herstel van landschappelijke hoofdstructuren, aanleg van routes, verwijderen van storende bebouwing en beperkt herstel van historische bebouwing belangrijke aandachtspunten. Behoud en ontwikkeling van het landschap wordt meegekoppeld bij realisatie van andere doelstellingen. Er zijn binnen AVP geen middelen beschikbaar voor eigenstandige projecten gericht op verbetering van het landschap.

3.3. Cultureel Erfgoed

Doel	Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken van cultureel erfgoed.
Opgave	Er zijn goede kansen om bij gebiedsontwikkelingen en –inrichting bij te dragen aan herstel, behoud en het zichtbaarder en beleefbaarder maken van het cultureel erfgoed.
Aanpak	– Onderzoeken benodigde middelen voor uitvoering fase 2 – Start uitvoering natuurherstel op de Grebbelinie fase 2
Indicatoren	Uitvoering van herstelwerkzaamheden voor de kwaliteitsverbetering van bestaande natuur. De uitvoering vindt plaats op: – 5 forten – 5.4 km linies met beplante dijklichamen – 6.6 km linies met open dijklichamen
Financiën	Er is €43.000 begroot voor opstart van de 2 ^e fase van dit project in 2022.

3.4. Landbouw

De provincie streeft naar een maatschappelijk gewaardeerde én vitale en duurzame landbouw. Een landbouw die circulair, natuurinclusief en klimaatneutraal is en zeker ook economisch rendabel: een landbouw met perspectief. De landbouwsector is van belang voor de provincie Utrecht. Maar liefst 50% van het grondgebied is landbouwgrond. De landbouw zorgt voor de voedselvoorziening, en speelt ook een grote rol in de kwaliteit van het landelijk gebied. Duurzame landbouw is landbouw die zowel in ecologisch, economisch als sociaal opzicht toekomstbestendig is. We zetten in op een duurzaam voortbestaan van de landbouwsector in onze provincie. De agrarische bedrijven produceren gezond voedsel van hoge kwaliteit, op een manier die ook gezond en veilig voor de omgeving is.

Binnen het AVP geven wij invulling aan een duurzamere landbouw door:

- Inzet van Europese middelen voor innovatie en modernisering van agrarische bedrijven, kennisoverdracht, niet-productieve investeringen op het gebied van water en natuur en stimulering van lokale initiatieven via LEADER.
- Inzet van plattelandscoaches voor agrarische ondernemers
- Verminderen milieubelasting landbouwbedrijven met het platform LaMi
- Landbouwstructuurversterking met de kavelruil Kamerik-Harmelen
- Doorontwikkeling van de boerderijeducatie

Bovenstaande onderwerpen komen achtereenvolgens aan de orde.

Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) / Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

We spannen ons in om Europese gelden voor de transitie in de landbouw en de ontwikkeling van het platteland die voor Utrecht beschikbaar zijn, optimaal te benutten. In 2022 continueren we het huidige plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3+) en versterken we lokale initiatieven via LEADER. In 2023 start het nieuwe Nationaal Strategieplan (GLB-NSP) op basis van het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB 2021-2027). Vanuit team NEL worden de ontwikkelingen van het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid gevolgd en vertaalt voor de provincie Utrecht.

Hierna wordt ingegaan op de POP3+-maatregelen die worden opgesteld in 2022: Voor de inzet m.b.t. de POP3+-maatregelen in 2022 wordt binnen AVP een separaat routeplan opgesteld, hierin staat uitgebreidere informatie over POP3+ in 2022.

POP3+ Regeling Fysieke investeringen

Doel	Stimuleren van fysieke investeringen ter innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen. Het verstrekken van subsidies is vooral gericht op het stimuleren van investeren in nieuwe machines en apparatuur die nog niet breed in de praktijk worden toegepast.
Opgave	Bijdragen aan de transitie naar een circulaire, natuurinclusieve, klimaatneutrale en economisch rendabele landbouw.
Aanpak	De regeling zal in 2022 aan de hand van een landelijk uniform opgestelde regeling incl. investeringslijst worden opgesteld. Agrariërs kunnen op deze manier laagdrempelig subsidie aanvragen voor vernieuwende investeringen voor het landbouwbedrijf.
Indicatoren	Naar verwachting kunnen zeker 20 tot 30 agrariërs geholpen worden bij de verduurzaming van hun landbouwbedrijven.
Financiën	Voor 2022 is een budget gepland van € 2.320.000, waarvan de helft afkomstig zal zijn uit het AVP. In 2022 is €1.160.000 gereserveerd voor cofinanciering van de Europese middelen vanuit het AVP.

POP3+ Regeling Samenwerking voor innovaties

Doel	Stimuleren van samenwerkingsprojecten rond een innovatief idee gericht op de agrarische sector. Met het verstrekken van subsidies kunnen met deze regeling innovaties naar een marktrijp product gebracht worden.
Opgave	Bijdragen aan de transitie naar een circulaire, natuurinclusieve, klimaatneutrale en economisch rendabele landbouw.
Aanpak	De regeling is in 2021 opengesteld (t/m 24 september). Beschikking van deze aanvragen vindt plaats in 2022.
Indicatoren	Naar verwachting kunnen 10 tot 15 samenwerkingsverbanden ondersteund worden in de uitvoering van hun innovatie- en proefprojecten.
Financiën	Voor 2022 is een budget gepland van € 900.000 (waarvan € 450.000 AVP). In 2022 is €450.000 gereserveerd voor cofinanciering van POP3-middelen vanuit het AVP.

POP3+ Niet productieve investeringen water

Doel	Stimuleren van herstel- en inrichtingsmaatregelen in het landelijk gebied ten behoeve van de (her)inrichting/transformatie en het beheer van het watersysteem voor landbouw(bodem)-, water - en klimaat- en biodiversiteitsdoelen. Het gaat bijvoorbeeld om investeringen die gericht zijn op de verbetering van de waterkwaliteit en -kwantiteit om daarmee een bijdrage te leveren aan de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water en de Nitraatrichtlijn, het herstel van de natuurlijke toestand van watersystemen, het duurzaam optimaliseren van de waterhuishouding en aan maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en/of beperken van watertekorten.
Opgave	Bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit en daarmee het bereiken van de doelen zoals deze zijn opgenomen binnen de Europese Kaderrichtlijn Water.
Aanpak	Op basis van een regeling met selectiecriteria kunnen de beste projecten gehonoreerd worden. Per project zal een inhoudelijke beoordeling gegeven worden waar een score uit rolt. Op basis van alle scores worden projecten ten opzichte van elkaar gerankt. De hoogst scorende projecten wordt subsidie verstrekt tot zover het budget dat toelaat.
Indicatoren	Naar verwachting kunnen 2 projecten ondersteund worden ten behoeve van herstel- en inrichtingsmaatregelen water. Projecten zullen met name voortkomen uit ambities en opgaven die vanuit de waterschappen voortkomen.
Financiën	Voor 2022 is een budget gepland van afgerond € 1.100.000 waarvan afgerond € 260.000 als cofinanciering van de waterschappen. Bij deze regeling is dus geen sprake van cofinanciering met AVP-middelen.

POP3+ LEADER

Doel	Stimuleren van innovatieve initiatieven van die van onderop tot stand komen en een belangrijke sociaal-maatschappelijke bijdrage leveren aan de lokale economie van het Utrechtse platteland.
Opgave	Bijdragen aan een duurzame en economisch vitaal platteland.
Aanpak	Op basis van een lokale ontwikkelstrategie die elk van de twee Utrechts LEADER-gebieden (Utrecht-Oost en Utrecht-West) heeft, worden initiatieven gestimuleerd met inzet van LEADER-coördinatoren. In het kader van de verlenging van het POP3 (POP3Plus) wordt ook LEADER verlengd tot en met 2022. In deze periode wordt per jaar een vergelijkbaar budget beschikbaar gesteld als de afgelopen jaren tijdens het POP3. LEADER wordt zodoende zonder wijzigingen voortgezet tijdens POP3+. De subsidiering voor het Utrechtse deel van LEADER Polders met Waarden (in de Vijfheerenlanden) vindt plaats vanuit de provincie Zuid-Holland.
Indicatoren	Het aantal initiatieven dat ondersteund kan worden is lastig in te schatten. Op basis van de ontwikkelingen die de LEADER-coördinatoren bijhouden kunnen in 2022 naar schatting ongeveer 15 initiatieven verwacht worden.

Financiën	In 2019 is al een <u>openstelling</u> gepubliceerd die doorloopt tot en met eind 2022. In 2022 wordt: • €303.275 gereserveerd voor cofinanciering van de subsidieregeling vanuit het AVP; • €245.944 gereserveerd voor uitvoeringskosten in 2022.
-----------	---

POP3/POP3+ Uitvoeringskosten

Doel	Uitvoeringskosten dekken ter uitvoering van het POP3 en POP3Plus voor de provincie Utrecht.
Opgave	Niet van toepassing, betreft kostendekking voor operationele uitvoering van het POP3 en POP3Plus.
Aanpak	Op basis van een prestatieovereenkomst waarin inschattingen zijn gemaakt van aantallen dossiers worden met name de kosten van RVO.nl begroot.
Indicatoren	Niet van toepassing, de uitvoeringskosten zijn gericht op de kosten die de uitvoering van het programma met zich meebrengen, te denken valt aan de inzet van RVO.nl, inzet op het eigen subsidieloket en kosten voor communicatie.
Financiën	Verwacht benodigd budget: € 1.596.867 voor inzet van RVO in 2022.

Plattelandscoaches

Doel	Ondersteuning van agrarische erfeigenaren/ondernemers bij het maken van keuzes over maatregelen waarmee een transitie naar duurzame landbouw en/of sanering van hun asbestdaken in gang wordt gezet. Naast landbouwtransitie, aanpak van asbestdaken en energietransitie kunnen de plattelandscoaches een belangrijke bijdrage leveren aan: - de aanpak van Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's); - de (mogelijk) daarmee samenhangende problematiek van ondermijning; - versterking van de verbinding stad-land; - sociale ondersteuning (bijvoorbeeld bij "stil leed"); - verbetering van de luchtkwaliteit.
Opgave	Met plattelandscoaches bieden we de individuele boer zo veel mogelijk één aanspreekpunt voor transitievraagstukken, regels en subsidies. De plattelandscoach begeleidt en adviseert agrariërs bij keuzes zoals transitie en verduurzaming van het landbouwbedrijf, bij verandering van de functie van het erf (onder andere bij vrijkomende agrarische bebouwing) of bij beëindiging van het landbouwbedrijf. Bij verduurzaming van de landbouw komen ook klimaatneutrale vraagstukken aanbod, bijvoorbeeld over duurzame energie en de aanpak van bodemdaling.
Aanpak	In 2022 worden de landbouwcoaches extra onder de aandacht gebracht bij agrarische ondernemers in de provincie. Ook zal de inzet van de coaches begin 2022 geëvalueerd worden.
Indicatoren	Plattelandscoaches hebben in 2022 met 240 agrarisch ondernemers een coaching gesprek opgestart en die hebben geleid of leiden tot weloverwogen keuzes over de toekomst van het bedrijf/erf.
Financiën	In 2022 hebben we € 1.454.040 begroot voor inzet van de plattelandscoaches

Landbouw en milieu (LaMi)

Doel	Het ondersteunen van agrarische ondernemers die werken aan de (verdere) verduurzaming van hun bedrijfsvoering.
Opgave	Inspiratie, kennis en innovatie ontsluiten voor zoveel mogelijk agrarische ondernemers en daarmee handelingsperspectief te bieden. Hiermee brengt LaMi beweging. Want waar beweging is, komt verandering.
Aanpak	• Opfrissen huidige platform (voortzetten van de huidige activiteiten) "keep up the good work" • Nieuwe look & feel website (al in gang gezet)

	• Reboot De Aanjager • Social Media (al in gang gezet) • Maandelijkse digitale nieuwsbrief (loopt) • Extra aandacht voor de (financiële) onderbouwing van initiatieven en de mogelijke voordelen • Betrekken van jonge agrariërs. Extra aandacht besteden aan de relatie door ruimte te bieden aan wensen van jongeren “waar heeft de jonge agrariër behoefte aan?” (verkenning en verbinding) • Betrekken erfbetreders. Besteed extra aandacht aan de onderbouwing van het beleid en de mogelijke voordelen voor de partijen • Participatie plattelandscoaches • Boost gebied Vijfheerenlanden?
Indicatoren	Uitgifte Aanjager in 2022 (2x) en up-to-date website Hogere bereikbaarheid (aantallen) agrarische ondernemers
Financiën	Er is €100.000 beschikbaar in 2022

Landbouwstructuurversterking

Doel	Een goede landbouwstructuur vormt een belangrijke basis voor het verdienmodel van een agrarisch bedrijf. Volgens het Kadaster kan het voordeel van een betere verkaveling voor een boer oplopen tot € 10.000 per jaar. Behalve het voordeel voor de boer kent een betere landbouwkundige verkaveling een aantal bijkomende maatschappelijke voordelen, zoals het toepassen van weidegang.
Opgave	Er is geen concrete opgave benoemd.
Aanpak	– Vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland wordt het project Kavelruil Kamerik-Harmelen gefinancierd. Aansturing van dit project wordt gedaan binnen het programma Bodemdaling. – Ook vinden vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland kleinschalige kavelruilen plaats die tot doel hebben de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. Deze kavelruilen dragen veelal ook bij aan het versterken van de landbouwstructuur.
Indicatoren	Geen
Financiën	Er is in 2022 €110.539 begroot voor het project Kavelruil Kamerik-Harmelen.

Vrijkomende agrarische bebouwing

Doel	Door de schaalvergroting in de landbouw verliezen veel landbouwbedrijven hun agrarische functie. De bedrijfswoning houdt dan vaak een woonfunctie, voor de andere gebouwen is de problematiek ingewikkelder. De VAB's zijn een punt van zorg voor de provincie Utrecht vanwege het risico op ondermijnende activiteiten, verrommeling van het landschap en milieuproblematiek.
Opgave	We werken samen met banken en gemeenten aan op maat gesneden oplossingen, waaronder herbestemming voor andere functies.
Aanpak	In 2022 voeren wij de aanpak van de Vrijkomende Agrarische Bebouwing verder uit. We gaan door met het intensiveren van de samenwerking met andere overheden, we zetten ons in om de kansen binnen gebiedsprocessen voor de stikstofaanpak of bodemdaling concreter vorm te geven en gaan verder met het door ontwikkelen van de VAB-instrumenten. We delen nieuwe kennis breed. We stimuleren gemeenten om herbestemming zoveel mogelijk te bekijken binnen het grote geheel aan opgaven, binnen de eigen omgevingsvisies. We zetten periodiek overleg met onder andere het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC) voort om onder andere medewerkers van RUD en ODRU bekend te maken met het herkennen van ondermijningssignalen in het buitengebied, specifiek in relatie tot VAB (motie 115). De plattelandscoaches zijn inmiddels volop aan de slag en goed ‘toegerust’ en ‘opgeleid’ voor het onderwerp VAB. De ervaringen vanuit de praktijk (o.a. ondernemers, plattelandscoaches, gemeenten) worden benut om waar nodig de provinciale aanpak bij te stellen en om onze instrumenten te vervolmaken.

	Wij zetten erop in dat tenminste twee gemeenten in 2022 een visie op VAB hebben opgenomen in haar structuur- of omgevingsvisie voor het buitengebied die verder gaat dan een standaardregeling en afgestemd is op de provinciale kaders. Er wordt dan bijvoorbeeld invulling gegeven aan intergemeentelijke samenwerkingen, een onderbouwing van aanvullende beoordelingscriteria kwaliteitsverbetering bij herbestemming of differentiatie op basis van gebiedskwaliteiten. In 2022 gaan we verder met het onderwerp circulair bouwen ter voorkoming van het ontstaan van VAB, met de verwachting dat er dan ook een beter zicht is op de inspanningen vanuit het Rijk op dit punt.
Indicatoren	– Tenminste 2 gemeenten hebben een visie op VAB opgenomen in de structuur- of omgevingsvisie voor het buitengebied. – De samenwerking tussen betrokken partijen voor een integrale aanpak ondermijning in relatie tot VAB is verder versterkt. – Binnen gebiedsprocessen voor de stikstofaanpak en bodemdaling is er ook aandacht voor het terugdringen/herbestemmen van VAB. – De VAB-instrumenten (ontsloten via de website van de provincie) zijn doorontwikkeld op basis van de feedback vanuit de gebruikers. – Voor circulair bouwen ontstaat in 2022 meer helderheid over benodigde kaders en instrumenten.
Financiën	Er is €50.000 beschikbaar voor deze opgave in 2022.

3.5. Recreatie

Wandelroutenetwerk Utrecht Oost

Doel	De provincie beschikt eind 2023 over een recreatief hoofdnetwerk (RHN) bestaande uit een samenhangend geheel van (boven)regionale routes voor wandelen, fietsen en varen, met als toegangspunten poorten en toeristische overstappunten (TOP's).
Opgave	Aanleg van een wandelroutenetwerk in AVP-gebied Utrecht Oost, zodat in de hele provincie een wandelnetwerk beschikbaar is. Dit wandelroutenetwerk versterkt het recreatief hoofdnetwerk en biedt kansen voor duurzame route gebonden recreatie, rekening houdend met spreiding en recreatieve zonering. In het westen van de provincie zijn de laatste gebieden in 2017 voorzien van een wandelroutenetwerk.
Aanpak	De verkenning naar het wandelroutenetwerk Utrecht-oost voor de gebieden regio Amersfoort, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en een deel van de Gelderse Vallei (Renswoude, Veenendaal en Rhenen) uitgevoerd door het Routebureau Utrecht in 2019/2020. Het afstemmen van een gedragen project met betrokken gemeenten, het bepalen van de rol van de provincie en het ontbreken van een projectleider heeft het proces vertraagd. In december 2021 is een projectleider aangetrokken en in 2022 wordt de planvoorbereiding uitgevoerd.
Indicatoren	Wandelknooppuntensysteem is eind 2023 beschikbaar in de gehele provincie Utrecht
Financiën	Er is in 2022 €150.000 begroot voor voorbereiding van de aanleg van het resterende wandelroutenetwerk Utrecht Oost.

Optimaliseren routenetwerken

Doel	Meer vraaggerichte recreatiemogelijkheden in het landelijke gebied, completeren recreatief hoofdnetwerk en verbetering van de beleving van het landschap.
Opgave	– De afgelopen jaren zijn 48 Toeristische Overstap Punten (TOP) gerealiseerd in Utrecht. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om meer bekendheid te geven aan de TOP's, ze in een netwerk op te nemen en te zorgen voor een betere aansluiting bij de bewegwijzerde routenetwerken. Ook lijkt het raadzaam sommige TOP's te verplaatsen en een aantal oudere TOP's te upgraden. – De bestaande routenetwerken wordt verder ontwikkeld en geoptimaliseerd.
Aanpak	– <u>TOP's</u> : Het Routebureau Utrecht heeft eind 2020 een evaluatie van TOP's opgeleverd en doet daarin diverse verbetervoorstellen welke in 2021 en 2022 worden uitgevoerd om de TOP's een betere positie in de routenetwerken te geven.

	– Bestaande routenetwerken optimaliseren d.m.v. het verspreiden van routeinformatie (bijvoorbeeld digitale informatievoorziening, routeproducten en routekaarten e.d.).
Indicatoren	n.v.t.
Financiën	Er is €100.000 beschikbaar voor subsidiëring in 2022: • € 50.000 optimalisatie TOP's • € 50.000 optimalisatie routenetwerken

Recreatiebanken

Doel	De provincie vindt het belangrijk dat inwoners kunnen genieten van de natuur en constateert dat er te weinig rustpunten zijn langs de wandelpaden en wil daarom het plaatsen van extra recreatiebanken stimuleren. Verder is het belangrijk dat de banken snel kunnen worden gevonden door hulpdiensten en wandelaars en dus worden uitgerust met gps-coördinaten.
Opgave	Plaatsen van recreatiebanken aan een opengestelde wandelroute gelegen in het buitengebied van de provincie Utrecht.
Aanpak	Via een subsidie worden landeigenaren en geïnteresseerden gestimuleerd tot het plaatsen van recreatiebanken langs wandelpaden.
Indicatoren	Plaatsing van 100 recreatiebanken in de natuur verspreid door de gehele provincie Utrecht.
Financiën	Het totaal beschikbare budget van €70.000 is deels in 2021 en deels in 2022 begroot. Er is €60.000 beschikbaar in 2022.

Recreatie om de Stad Utrecht

Doel	Het programma Recreatie om de Stad Utrecht (RodS) heeft als doel het realiseren van een groengebied rond de stad Utrecht waar bewoners kunnen wandelen, fietsen en ontspannen. De provincie Utrecht vindt het belangrijk dat de inwoners van (de gebieden rond) Utrecht op fietsafstand van huis aantrekkelijke, gevarieerde groene gebieden vinden, waar zij van hun vrije tijd kunnen genieten.
Opgave	Het programma Recreatie om de Stad Utrecht is per 1 augustus 2020 afgerond. De resterende 3 projecten worden ondergebracht bij het Agenda Vitaal Platteland: • <u>Bijleveld</u>: Het betreft diverse percelen ten oosten van Vleuten tussen het riviertje de Bijleveld en de Ringdijk. De opgave betreft het realiseren van natuur- en watercompensatie als gevolg van reconstructie van de N226 op de terreinen langs het Fietspad 'De Rivier 1', realisatie van de verplichte natuurvriendelijke oever en inrichting als natuur van de overige percelen die in eigendom zijn van de Provincie Utrecht. • <u>Fietspad IJsselwetering</u>: Aanleg van het fietspad IJsselwetering (2,4 km) langs de IJsselwetering te noordwesten van IJsselstein en reconstructie van een nabijgelegen wandelpad. • <u>Fietsverbinding Reijerscop</u>: Aanleg van een fietspad van 3 tot 6 km ten zuiden van Reijerscop.
Aanpak	Overnemen en oppakken van de 3 deelprojecten.
Indicatoren	Realisatie natuur nabij de Bijleveld en aanleg van fietspaden IJsselwetering en Reijerscop.
Financiën	Er zijn in afwachting van het op te stellen projectplan nog geen middelen begroot in 2022.

3.6. Leefbaarheid en kleine kernen

De provincie werkt met verschillende instrumenten aan een leefbare omgeving waarin alle inwoners nu en in de toekomst goed en gezond kunnen leven, wonen, werken en ontspannen. Eén van deze instrumenten betreft het bijdragen aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied via Kern met Pit en subsidiëring van lokale initiatieven.

Snel internet

In de periode 2016-2020 zijn van de 14.000 adressen zonder snel internet in het buitengebied 10.500 adressen van snel internet voorzien. In de periode 2016-2019 is in alle gemeenten is een vorm van interessepeiling uitgevoerd onder bewoners van het buitengebied. De provincie heeft de gemeenten hierin financieel ondersteund door het verstrekken van subsidies. De regie van de aanleg ligt bij de individuele gemeenten. Waar de uitrol stagneert gaan we op aangeven van de gemeenten gezamenlijk in gesprek, waarbij de provincie een faciliterende rol vervuld. Dit onderwerp zal in 2022 bij AVP afgerond worden. Wel blijft er ruimte voor gemeenten om dit bespreekbaar te maken in het bredere onderwerp 'Digitalisering' dat bij team Economie ligt. Er is €25.000 beschikbaar voor dit onderwerp in 2022.

Witte gebied 2016 (n = 14.000 huishoudens)	
Opgewaardeerde adressen 2020 (n = 10.500)	Niet opgewaardeerde adressen 2020 (n = 3.500)
	A. In verglaasde gebieden (n = 200)
	B. In gebieden die nu verglaasd worden (n = 1.400)
	C. In gebieden waar uitrol is (deels) niet is doorgezet (n ~ 1.400)
	D. In gebieden waar (nog) nooit uitrol is overwogen (n = 500)

Figuur 1: Verdeling witte adressen 2016 t.o.v. situatie maart 2021

Bijdrage aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied

Doel	Het realiseren van een gezondere en sterkere economische en sociale basis voor een vitaal platteland, inclusief de kleine kernen, waarbij de voorzieningen in overeenstemming zijn met de behoeften van bewoners en gebruikers.
Opgave	Initiatieven van inwoners stimuleren om te komen tot voorstellen die de leefbaarheid van het landelijk gebied en de kleine kernen versterken
Aanpak	Samenwerking met de stichting KNHM in de opgave kern met pit, waarbij bewonersinitiatieven een bijdrage van €1.000 voor initiatief kunnen ontvangen. Ook worden subsidies verstrekt voor: – Het in stand houden van basisvoorzieningen in geval van marktfalen; – Bevordering van sociale cohesie in de kleine kernen; – Organisatie van culturele en/of gemeenschappelijke activiteiten.
Indicatoren	Er zijn 8 subsidies versterkt in 2022
Financiën	Er is in 2022 €350.000 beschikbaar: • €300.000 voor subsidiering van projecten • €25.000 voor Kern met pit in 2022 • €25.000 proceskosten

3.7. Gelieerde opgaven

Binnen domein leefomgeving lopen er diverse programma's die raken aan de huidige opgaven binnen het programma AVP. In onderstaande 3 programma's zijn concrete raakvlakken in de uitvoering aanwezig.

Uitvoeringsprogramma bodemdaling 2020-2023

In het Uitvoeringsprogramma Bodemdaling 2020-2023 staat hoe de provincie de ambities voor het remmen van bodemdaling wil halen en langs welke weg het veenweidegebied toekomstbestendig gemaakt wordt. Dit programma en het programma AVP overlappen binnen de projecten Kavelruil Kamerik-Harmelen en Veenweide Infiltratie Systeem (VIS) Groot Wilnis-Vinkeveen. Voor beide projecten worden middelen ingezet uit het programma AVP. Aansturing van beide projecten is belegd bij het programma bodemdaling.

Gebiedsgerichte aanpak stikstof

Met de gebiedsgerichte aanpak stikstof wordt per Natura-2000 gebied bekeken welke maatregelen extra nodig zijn naast de al eerder geplande maatregelen om enerzijds de hoeveelheid stikstofpositie te verminderen en anderzijds

de natuur sterker te maken. Vanuit het programma AVP worden de geplande herstelmaatregelen binnen Natura 2000-gebieden uitgevoerd en worden overgangsgebieden gecreëerd door realisatie van NNN rondom deze gebieden (effectmaatregelen). In de gebiedsgerichte aanpak worden aanvullende maatregelen uitgewerkt om de stikstofuitstoot te verminderen (bronmaatregelen) en de natuur verder te versterken.

Programma Energietransitie 2020-2025

Het Programmaplan Energietransitie 2020-2025 heeft tot doel om de energietransitie in de provincie Utrecht te versnellen op een haalbare en betaalbare wijze. Het programma geeft uitvoering aan de afspraken die in het provinciale coalitieakkoord, het nationale Klimaatakkoord en het internationale Klimaatakkoord van Parijs zijn gemaakt met betrekking tot het besparen van energie en het opwekken van duurzame energie. Vanuit AVP worden de plattelandscoaches ingezet binnen het thema 'energie besparen bij bedrijven' voor de subsidieregeling asbest eraf, zon erop.

4. Werkwijze

4.1. Instrumenten

Grond

Grond is een belangrijk instrument voor de Agenda Vitaal Platteland. Grond is vaak de motor voor de doelrealisatie: verkoop, aankoop, ruil en functieverandering van grond. Het heeft de voorkeur om functieverandering en aankoop door partijen zelf zo veel mogelijk te stimuleren. Hiervoor zijn de Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) en de Uitvoeringsverordening aankoopsubsidie NNN-gronden (UVAN) beschikbaar.

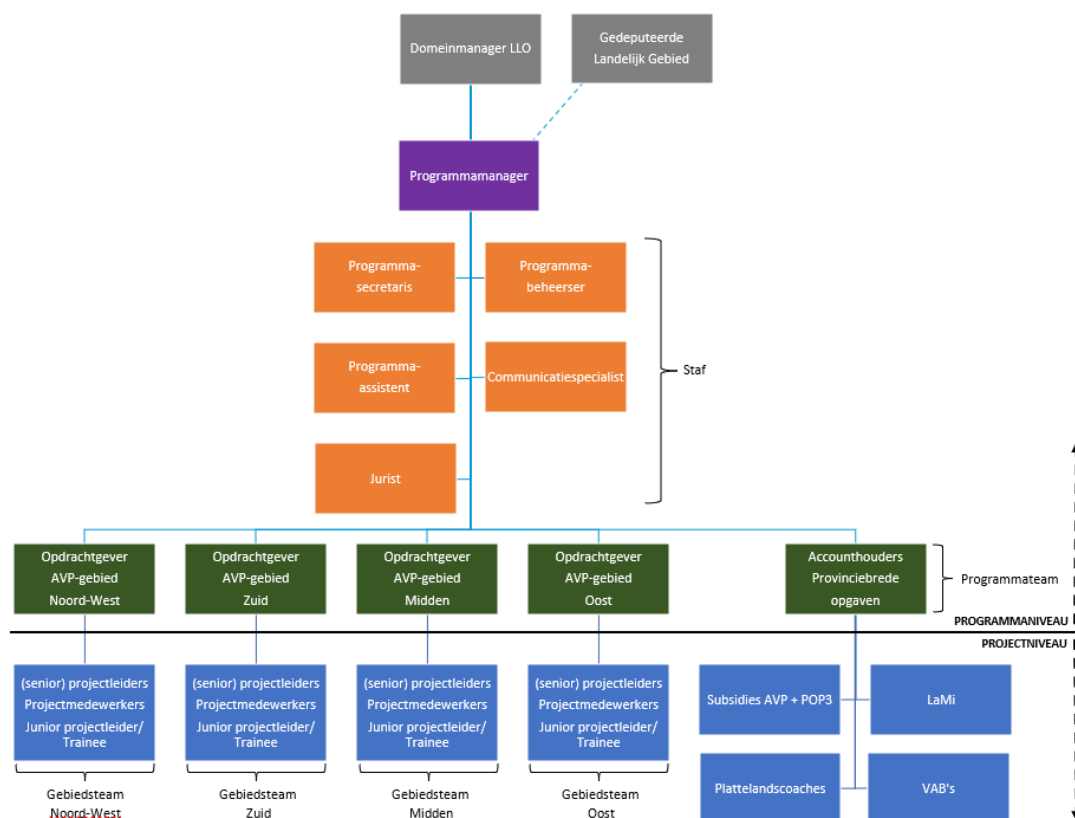
In de Nota Grondbeleid (2020) en het Uitvoeringkader grondbeleid (2020) liggen de kaders en spelregels vast die in acht genomen moeten worden bij grond aan- en verkoop. Deze zijn mede gebaseerd op de Wet Agrarisch Grondverkeer en gericht op marktconformiteit, gelijkberechtiging en openbaarheid.

Subsidies

Ook in 2022 zal een deel van het Programma AVP worden uitgevoerd met subsidies. De Uitvoeringsverordening subsidie Agenda Vitaal Platteland provincie Utrecht 2022 vormt hiervoor de basis. Deze regeling wordt aangepast aan dit Jaarplan 2022. Ook wordt gebruik gemaakt van de Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) en de Uitvoeringsverordening aankoopsubsidie NNN-gronden (UVAN) voor het realiseren van de natuuropgaven.

4.2. Organisatie

De organisatie van het programma Agenda Vitaal Platteland is uitgewerkt in hoofdstuk 5 van de Organisatieleiraad Agenda Vitaal Platteland (ambtelijk document, nr. 81F4F5B2). Om te zorgen voor een efficiënte en effectieve uitvoering van het programma is bovenstaande organisatieopzet uitgewerkt. De bestuurlijk opdrachtgever (BO) voor het programma AVP is de gedeputeerde Landelijk Gebied. Ambtelijk opdrachtgever (AOG) is de Domeinmanager LLO. De programmamanager AVP krijgt opdracht van de domeinmanager LLO om het programma AVP uit te voeren.

Binnen het uitvoeringsprogramma AVP onderscheiden we twee niveaus: het programmaniveau en het projectniveau. Op programmaniveau wordt gestuurd op realisatie van de doelen die vanuit het AVP-programma worden nagestreefd. Deze doelen volgen uit de diverse beleidsopgaven van de provincie waarvan de uitvoering binnen het programma AVP is belegd. Om deze doelen te realiseren worden projecten uitgevoerd, veelal in gebiedsprocessen. Dit gebeurt op het projectniveau binnen het programma.

4.3. Samenwerking met de AVP-Gebiedscommissie Utrecht West

De AVP-gebiedscommissie Utrecht West is ingesteld door Gedeputeerde Staten en heeft tot taak het adviseren van gedeputeerde staten op verzoek en uit eigen beweging over de uitvoering van dit jaarplan en de samenhang tussen dit gebiedsprogramma, ontwikkelingen in het westen van de provincie en aanvullende ambities van gebiedspartijen op de diverse opgaven in het landelijk gebied. In de commissie zitten diverse gemeenten en waterschappen, vertegenwoordigers van de landbouwsector, terreinbeherende organisaties en een aantal belangenorganisaties. Zie www.utrecht-west.com voor meer informatie.

Exploitatiesubsidie

Voor ondersteuning van de AVP-gebiedscommissie Utrecht-West wordt in 2022 €755.000 aan budget beschikbaar gesteld inclusief indexering. De Stichting Gebiedsontwikkeling Utrecht-West kan een exploitatiesubsidie aanvragen voor maximaal de hoogte van dit bedrag om de gebiedscommissie te ondersteunen in haar taken. Ook worden deze middelen ingezet voor opdrachtverlening aan de onafhankelijk voorzitter van de commissie vanuit de provincie Utrecht.

Samenwerking Utrecht Oost

In het oosten van de provincie is geen bestuurlijke gebiedscommissie actief. Het vormgeven van de bestuurlijke samenwerking rondom de uitvoering in het landelijk gebied is onderdeel van de Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied. Binnen de lopende gebiedsprojecten wordt er uiteraard wel samengewerkt met andere overheden, grondeigenaren en belangenorganisaties.

4.4. Afhankelijkheden

Het programma AVP 2022 wordt uitgevoerd binnen de middelen en mogelijkheden die in dit jaarplan staan opgenomen. Uiteraard spelen er bij elke opgave andere afhankelijkheden. Een aantal programmabrede afhankelijkheden worden hieronder kort toegelicht.

Capaciteit

Voor de uitvoering van het programma is ca. 40 fte benodigd. Aangezien niet alle opgaven in één keer kunnen worden opgepakt vraagt dat om prioritering van de opgaven binnen de beschikbare capaciteit. Voor uitvoering van nieuwe opgaven, zoals de groene contour en het landelijke programma natuur is aanvullende bemensing/herprioritering van de opgaven noodzakelijk.

Corona

Als gevolg van corona kunnen onderdelen van het programma niet altijd worden uitgevoerd zoals idealiter gewenst. Overleggen vinden net als in den lande veelal digitaal plaats. Ook is het niet goed mogelijk om nieuwe aankopen te starten doordat grondeigenaren niet of beperkt bezocht kunnen worden. We zoeken naar creatieve manieren om dit toch zoveel mogelijk doorgang te laten vinden. Informatie- en bewonersavonden worden digitaal georganiseerd. We zetten ons in om binnen de regels van de Rijksoverheid en de Veiligheidsregio Utrecht de opgave zo goed mogelijk uit te voeren.

Vrijwilligheid natuurrealisatie

De NNN realiseren we op basis van vrijwilligheid. Eigenaren zijn niet verplicht om hun gronden te verkopen ten behoeve van de realisatie van natuur. We zijn hierdoor bij het uitvoeren van de opgave erg afhankelijk van de bereidheid van de eigenaar om te verkopen en de termijn waarop de eigenaar dit wenst. Ook zijn we als provincie gebonden aan strakke regels met betrekking tot de middelen die we voor een perceel mogen betalen (taxatiewaarde, marktconform). Andere kopers in de markt zijn niet gebonden aan deze regels. Hierdoor zijn onze mogelijkheden beperkt en zullen de resultaten soms flink fluctueren. We zullen in 2022 inzetten op een diverse acties om de geplande doelstelling van 125 ha functieverandering te realiseren:

1. We stimuleren en faciliteren om de uitvoering van de realisatie natuuropgave in een deelgebied door een derde partij (in overleg met partner van het Akkoord van Utrecht) te laten gebeuren.
2. We stellen in 2022 een grondbank op en bezien vervolgens of en hoe we ruilgrond beschikbaar kunnen stellen.
3. We doen onderzoek naar meer mogelijke combinatievormen van natuur met landbouw.
4. We gaan gerichte eigenaren en betrokkenen van gronden met natuuropgave benaderen en we gaan betrokken eigenaren begeleiden.
5. We voeren al dan niet in combinatie een aantal herbegrenzingsen en grootschalige kavelruilen uit.

Deze acties voeren we gezamenlijk uit met de teams NEL en GEB. Een nadere uitwerking van deze acties is opgenomen in het Actieplan Natuurrealisatie. De acties worden elk kwartaal besproken met de gedeputeerde landelijk gebied in het strategisch overleg natuurrealisatie.

Relatie andere opgaven in het landelijk gebied

Dit jaarplan is opgesteld, omdat gedurende 2022 nog een uitvoeringsstrategie voor het landelijk gebied zal worden opgesteld. Het programma AVP heeft raakvlak met diverse andere opgaven in het landelijk gebied, waaronder andere provinciale opgaven zoals terugdringen bodemdaling en de gebiedsgerichte aanpak stikstof. Waar deze opgaven overlappen zoeken we onderling afstemming, zodat de opgaven elkaar kunnen versterken en er geen onderlinge concurrentie ontstaat. In de nieuwe uitvoeringsstrategie zal de aanpak van deze opgaven onderling worden verbonden.

4.5. Besturing en beheersing

De uitvoering bij AVP gaat enkel en uitsluitend via een gestructureerde projectmatige aanpak. Hierbij kennen alle projecten een begin en een eind en hebben duidelijke vooraf vastgestelde doelen. Ook zal er niet met een project gestart worden alvorens er een projectopdracht en projectplan is. Projecten worden gestuurd aan hand van een duidelijke projectfasering. Gedurende het project vindt sturing plaats op resultaat, tijd, geld, kwaliteit, risico's. De verantwoording hierop gebeurt o.a. door het aanleveren van maandelijkse voortgangsrapportages, die input zijn voor de P&C cyclus, de OGON-gesprekken, projectteam overleggen en waar wenselijk breder, bijvoorbeeld stuurgroepen. In de Organisatieleidraad AVP is omschreven hoe dit wordt vormgegeven.

Voor besturing en beheersing van lopende projecten wordt er elke maand een voortgangsrapportages bijgewerkt. Elk kwartaal wordt er gemonitord wat de voortgang is van de diverse projecten binnen het Agenda Vitaal Platteland en ontvangt de programmamanager een voortgangsoverzicht van alle projecten. De projectleiders leveren hier input voor aan via de voortgangsrapportages. Financiële informatie volgt uit het financiële systeem Presto en wordt geüpdatet via de voortgangsrapportages. De voortgang van de natuuropgave wordt bijgehouden in GIS. De monitoringsgegevens die elk kwartaal worden opgeleverd vormen input voor de provinciale P&C-producten. Het programma AVP valt binnen diverse begrotingsprogramma's binnen de provinciale begroting. Het merendeel van de verantwoording vindt plaats binnen programma 2, landelijk gebied.

De programmamanager AVP is verantwoordelijk voor de monitoring van het programma. Zij wordt hierin ondersteund door de programmasecretaris AVP en de programmabeheerser AVP. De voortgang van het programma wordt elk kwartaal doorgesproken met de Domeinmanager LLO. De AVP-opdrachtgever en de AVP-projectleider voeren maandelijks overleg over de lopende projecten.

Effectmonitoring is geen primair onderdeel van het programma AVP. Het meten van de effecten van het uitgevoerde beleid is een lijntaak en vindt plaats door de betrokken beleidsafdelingen van de provincie Utrecht. Vanuit de Doorkijk opgaven AVP 2027 zal effectmonitoring in overleg met de beleidsafdelingen voor sommige onderdelen binnen het programma worden geïncorporeerd, zodat de uitgevoerde opgaven beter gekoppeld kunnen worden met de maatschappelijk gewenste doelrealisatie.

4.6. Financiering

Onderstaand staat aangegeven welke middelen benodigd zijn voor de uitvoering van het Jaarplan AVP 2022.

Opgave	Benodigd budget 2022
3.1 Natuur, water en bodem	€ 22.392.000
Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland	€ 15.701.000
Uitvoeren maatregelen Beheerplannen Natura 2000 (voormalig PAS)	€ 4.571.000
Realisatie Groene contour	€ niet gespecificeerd
Verbinden van natuurgebieden	€ 1.200.000
Aanleg kleine landschapselementen	€ 800.000
Beleefbare natuur	€ 120.000
3.3 Cultureel Erfgoed	€ 43.000
Grebbeinie	€ 43.000
3.4 Landbouw	€ 5.420.665
POP3 / POP3+	€ 3.756.086
Plattelandscaches	€ 1.454.040
LaMi	€ 100.000
Landbouwstructuurversterking	€ 110.539
3.5 Recreatie	€ 310.000
Wandelroutenetwerk Utrecht Oost	€ 150.000
Optimaliseren routenetwerken	€ 100.000
Recreatie om de Stad	€ -
Recreatiebanken	€ 60.000
3.6 Leefbaarheid en Kleine Kernen	€ 375.000
Leefbaarheid en kleine kernen	€ 350.000
Snel internet	€ 25.000
3.7 VABs	€ 50.000
Vrijkomende Agrarische Bebouwing	€ 50.000
Proceskosten	€ 972.975
Exploitatie Gebiedscommissie Utrecht-West 2021	€ 752.975
Proceskosten programma AVP 2021	€ 220.000
Eindtotaal	€ 29.564.000

In totaal is €29,5 miljoen benodigd voor de uitvoering van dit programma in 2022. Hiervan is €29,1 miljoen beschikbaar op de kostenplaatsen van AVP binnen de begroting 2022 inclusief €3,1 miljoen voor de groene contour. Aanvullende middelen zullen worden gedekt uit de reserve landelijk gebied. Voor inzet van deze middelen dient wel een verschuiving plaats te vinden tussen de diverse kostenplaatsen. Met de Zomernota 2022 vindt er een correctie plaats vanuit de reserve landelijk gebied op basis van de dan beschikbare inschatting van de te besteden middelen.

4.7. Risicomanagement

De majeure risico's die zich voordoen binnen het programma AVP staan opgenomen in het provinciale risicobeheerssysteem Naris. Daarnaast staan de risico's per project opgenomen in de voortgangsrapportage die elk kwartaal wordt opgesteld.

4.8. Communicatie

Voor het programma AVP is een uitgebreide checklist en richtlijn communicatie opgesteld. Zie de organisatieleidsraad. Bij communicatie gaat het niet alleen om de uitstraling en het naleven van huisstijlrichtlijnen, het is ook een belangrijk middel rondom een project en binnen de algemene programma AVP-organisatie. Projectcommunicatie gaat over de communicatie als onderdeel van de inhoudelijke activiteiten. Het is een belangrijk middel om betrokkenheid en draagvlak te creëren, interne- en externe omgeving te informeren. Communicatie is een belangrijke factor voor het slagen van een project.

Binnen het programma AVP wordt de huisstijl van de provincie Utrecht gehanteerd.